

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXIV. évfolyam

Szubotica, CSÜTÖRTÖK 1923. április 5.

92. szám

Megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn délben
TELEFON SZÁM: Kiadóhivatal 8-58, Szerkesztőség 5-10

Előfizetési ár negyedévre 135 dinár

SZERKESZTŐSÉG: Kralja Alexandra-utca 4 szám alatt
Kiadóhivatal: Kralja Alexandra-utca 1 (Leibach-palota)

Radics, a magyarság és a Pravda

Irtta: Graber László dr.

Egyetlen beogradi lap sincs, amely olyan rendszeres rosszindulattal, tájtékozzal igyekeznék a szerb nép tömegei között a magyarság elleni gyűlöletet szítani, mint a *Pravda*. A nacionalista és a túlzó szerb sovínizista sajtóorgánumok távolról sem olyan agresszívek, oly rosszhiszeműek, mint a *Pravda*, amely címében az igazságot hirdeti és a demokratapárt *Pribicevićs* frakciójának a félhivatalos szócsöve.

Ez a lap volt az, amely az opciós határidő meghosszabbítása körül a magyar kormány részéről állítólag megindított tárgyalások világá kürtölésével elsőnek csinált propagandát a mellett, hogy a magyar tömegeket a márciusi választásokra is ne vegyék fel a választói névjegyzékekbe és amikor ez így nem sikerült, kezdte ellanszírozni azt a jogi felfogást, hogy a január hatodika után felvett magyar választók a márciusi választásokon nem szavazhatnak.

Ugy gondoltuk, hogy a magyarság elleni rendszeres uszítás a *Pravda* hasábjain mégis csak elcsúszott és a *Pravda* beéri azzal a sikerrel, hogy a magyarság nagy tömege, részint törvénytelenül elzárattak, részben önként távolmaradtak az urnáktól és a demokrácia és a jogegyenlőség frázisaival *tétrevetett* bánási magyarság egy részének szavazatai mentették meg a demokratapártot attól a Bánásban is, hogy ne szenvedjen olyan katasztrófális választási vereséget, mint amilyenben a Bácskában része volt.

Tévedtünk! A magyargyűlölet szítása a *Pravda* szerkesztőségében és a *Pravda* által képviselt politikusoknál nem egyszerű taktikai eszköz, hanem a *politikai mentalitásuk legmélyéből fakadó* érzés, amely legpregnansabb kifejezését abban nyeri, hogy ez újság még ma sem talált az ország magyar nemzetiségű polgárainak megjelölésére más jelzőt, mint azt, hogy *idegen*.

Az ország magyar népének tudomásul kell vennie, hogy minden választási eredményen és taktikai kérdésen túlmenően, az a politikai irány, melyet a *Pravda* képviselői következéssel törekszik arra, hogy az ország magyar népének önálló politikai szervezkedését lehetetlenné tegye.

Ezt a célt úgy akarja elérni, hogy a szerb közvéleményt megmérgezi azzal a fellegással, hogy a magyar politikai szervezkedés államellenes és irredenta és ha ez a fellegás gyökeret ver, a közvélemény nyomása fogja rákényszeríteni a mindenkori kormányt arra, hogy az államvédelmi törvény alapján végezzen az önálló magyar politikai szervezkedéssel.

A választások óta ezt a célt szolgálják a *Pravda*-nak azok a közleményei, amelyek minden ténybeli adat nélkül, a valóságnak rosszindulattal ellentétével oly színben akarják feltüntetni az ország magyarságát, hogy az *Radics* akcióját a leg-

nagyobb rokonérzéssel kíséri és jövőbeli politikai tevékenységében *Radics* politikai célkitűzéseit akarja elősegíteni.

A választások lezajlása és a demokratapárt választási vereségének nyilvánosságra jutása után a *Pravda* röpitette világá azt a hírt, hogy *Radics* március huszonötödikén Zagrebban proklamálni fogja a horvát köztársaságot és a magyarságnak a horvát területekkel szomszédos határain készen állanak a magyar csapatok arra, hogy a függetlenségi nyilatkozat után betörjenek *Radics* támogatására.

Az események rácsafoltak erre a kútmérgezésre. *Radics* nem tette meg ellenfeleinek azt a szivességet, hogy egy eleve sikertelenségre ítélt forradalmi aktus könnyű leverésével az ország megmentőinek hálás szerepében jelentkezzenek a közvélemény előtt és a határszélén összpontosított magyarországi csapatok ezen a napon már csak azért sem törhettek be az S. H. S. királyság területére, mert nem voltak a határszélén összpontosítva.

A külügyminisztérium, mely a magyarországi fegyveres erő minden megmozdulásáról a sajtó útján tájékoztatja a jugoszláv közvéleményt, a *Pravda* képzeletében született határmenti csapat összevonásról semmit sem tudott.

De mindez nem akadályozza a *Pravda* abban, hogy akcióját folytassa. A horvát köztársasági párt képviselőinek gyűléséről és az ott hozott határozatokról szóló tudósítás alcímei között már ott rikít ez is, hogy *»a magyarok is emelgetik a fejüket«*. Belekapaszkodva abba, hogy a magyar sajtó a passzivitás eltelte után a Magyar Párttól a politikai téren a legteljesebb aktivitást, kulturális téren pedig végre a magyar intelligencia megmozdulását követeli, azt *hazudja* a *»Pravda«*, hogy a magyar sajtó helyesli és örömmel üdvözli *Radics* proklamációját és követeli a Magyar Párttól, hogy *Radics* akcióját támogassa.

Ebből a vézshikongatásból természetesen egy szó sem igaz. Az országban megjelenő öt magyar napilap egyikében sem jelent meg egy olyan közlemény, mely a *Pravda* vádaskodására még a legtávolabbról is alapot adhatna.

Ellenkezőleg. A magyar politikusok a leghüvösebb tartózkodással nézik *Radics* akcióját. A magyar politikusok nem oly feledékenyek, mint a horvát paraszttömegek vezetője, aki az ő egész jövőbeli politikáját felölölő deklarációjába elleledte belefoglalni a horvát blokknak tavaly nyáron meghozott azt a határozatát, amely az országban élő összes nemzeti kisebbségeknek teljes egyenlőséget és szabad gazdasági és kulturális fejlődést követelt.

A magyar politikusok igen jól látják, hogy *Radics* csak olyan ország-részek számára követeli az önrendelkezési jog alapján a teljes politikai önállóságot, amelyekben pártja mandátumokat tudott szerezni, a

többiek sorsa teljességgel nem érdekl.

A magyar politikusok igen jól tudják, hogy *Radics* mozgalma nem paraszttömeg, hanem a legszélsőbb horvát nacionalista mozgalom és hogy *Radics* egy szemernyivel sem kisebb sovínizista, mint *Pribicević*. Az egyik a nagyhorvát, a másik a nagy szerb sovínizmus zászlóvivője.

Már pedig *semmitéle* túlzó sovínista politika nem hozhatja meg az ország nemzeti kisebbségeinek az oly epedve kívánt igazi egyenjogúságot és szabad gazdasági és kulturális fejlődést.

A magyarság monarchista és unitarista. *Radics* republikánus és föderalista. Sem a köztársaság, sem a konföderáció nem érdeke az ország magyar népének.

Radics egy szerb-horvát kiegyezésről álmodozik, olyanról, mint volt hatvanhétben az osztrák-magyar és egy évvel később a magyar-horvát.

Konföderációról, amelyet a háború előtti Szerbia (és talán engedelmével Montenegró), mint egyik *»Reichshälfte«* kötne az Osztrák-Magyar Monarchiától levált összes területekkel, mint másik *»Reichshälfte«* közös államfő alatt két parlament, az egyik Zagrebban, a másik Beogradban, két kormány és egy közös kormány a két parlament közös delegációjának ellenőrzése alatt.

Ez az a koncepció, amelyet a *Radics* legutóbbi proklamációjából, ismerve a *Tomasics* közjogi tanításain nevelkedett mai horvát intelligencia közjogi mentalitását, ki lehet hámozni.

Mit használna ez a Vajdaság

Nincsics külügyminiszter kap megbízást kormányalakításra?

A demokraták nem hajlandók új koalíciót létrehozni

Az utóbbi napok izgalmai után fegyvernyugvásszerű csend állott be a belpolitikai helyzetben, a mennyiben a pártok, — úgy a kormánypárt, mint az ellenzék és a föderációs blokk is, — a radikális párt április 14-ikére kitűzött kongresszusának határozatától tesszik függővé további magatartásukat és állásfoglalásukat.

A politika legnagyobb eseménye *N. ncsics* külügyminiszter audienciája volt, aki kedden este hosszabb kihallgatáson jelent meg *Sándor királyné* előtt. A külügyminiszter a belpolitikai helyzetről referált a királynak és azokról az intézkedésekről, melyeket a kormány az autonomista pártokkal szemben tervbe vett. *Nincsics* kihallgatásával kapcsolatban politikai körökben az a kombináció terjedt el, hogy

a külügyminiszter megbízást fog kapni a koronától kormányalakításra.

abban az esetben, ha a demokraták párttal való koalíció terve

magyar tömegeknek és a muraközi és szlavonai magyar szigeteknek?

Hasznára vált-e a konszolidáció folyamatának, ha három vagy öt évenként az államfői méltóságért folyó választási küzdelmek dúlnak fel az ország nyugalmát?

Mi magyarok, akik minden energiánkat arra koncentráljuk, hogy végre parlamenti képviselőhöz jusunk és a parlamentben legális fegyverekkel vívjuk meg a harcot jogainkért, idegenül és meg nem értéssel nézzük *Radics* taktikáját, hogy ő, aki a reális sikerekkel biztató parlamenti küzdelem minden eszközzel rendelkezik, távolmarad a parlamenttől és elméleti értékű rezolúciók közreadásában és közjogi szörszálhasogatásokban meríti ki — minden konkrét eredmény nélkül a maga erejét.

Csak hogy mindezt hiába mondjuk el itt a magyar sajtó hasábjain. A *Pravda* aknamunkáját ez nem tudja ellensúlyozni.

Amit mi itt megírunk azok a magyarság előtt köztudomású tények, sőt merjük mondani egységes megérzések.

A magyarság politikai céljainak elérése nem kis mértékben függ attól, hogy a magyar szervezkedés céljairól és ténykedéseiről az ország államalkotó népe a szláv sajtó útján híven és becsületesen tájékoztassék. Ezért sürgetjük hónapok óta a fővárosi információs magyar sajtószolgálat megteremtését.

Nem a Magyar Párton mulik, hogy ez a sajtószolgálat nincsen meg, hanem a magyarság áldozatkészségén, amely eddig majdnem minden téren — ha magyar ügyről volt szó — csütörtököt mondott.

ismétellen az előterbe kerülne.

A koalíciós kormányzás lehetőségét megkönnyíti *Supilo* miniszter információja, aki kedden tért vissza Zagrebból Beogradba és közölte *Pasics* miniszterrel, hogy *Radics* továbbra is távol akar maradni a szkupstinából. A föderációs blokk többi tagjai, a kerikálisok és Spaho muzulmán pártja azonban részt fognak venni a parlament munkájában.

A Tribuna értesülése szerint a demokratapártban a klub döntését várják a párt további magatartására nézve, máris megállapítható azonban, hogy a legtöbb demokrata képviselő nem hajlandó a radikális párttal tárgyalásokba bocsátkozni és még akkor sem volnának kaphatók új koalíció létesítésére, ha *Nincsics* kapna megbízást a koalíciós kormány megalakítására. Ez a megbízás egyébként gyöngitené a radikális pártot is, mert *Nincsics* külügyminiszternek saját pártklubjában is kevés híve van.

A radikális pártban az eddigi

politika folytatását tartják szükségesnek és bíznak abban, hogy a revíziós blokknak nem sikerül az alkotmány megváltoztatását kikényszeríteni. Ehhez ugyanis az alkotmány értelmében háromötöd szótöbbség szükséges, amit Radicsék az új parlamentben sem tudnak megszerezni.

Szarajevóból, Zagrebból és Ljubljanából érkező hírek szerint az autonomista blokk a radikális párt döntését várja és csak azután fog határozni további magatartásáról. Minthogy a radikális klub április 14-ikén fogja ülését megtartani, 15-ike előtt nem lehet szó a helyzet tisztázásáról.

Nem nyert még megoldást a muzulmán minisztereknek a kormányból való kilépésének kérdése sem. A miniszterelnök kedden fogadta Omerovics minisztert és Korkut Sahibot, a Maglaics féle muzulmán-csoport vezetőit, akik referáltak a boszniai helyzetről, végül pedig pártjuk nevében annak a kívánságuknak adtak kifejezést, hogy Omerovics és Serics muzulmán miniszterek minél előbb lépjenek ki a kormányból.

A muzulmánok tartózkodó magatartásának jeléül az utóbbi napokban a két muzulmán miniszter nem is vett részt a minisztertanácson és a tanácskozások csak a radikális párti miniszterek részvételével folytak le. A minisztertanácson kívül naponta több hivatalos konferenciát tartanak a kormány tagjai Pasics miniszterelnöknél, az egyes miniszterek lakásában ugyancsak esténként bizalmas megbeszélések folynak.

Kedden este Nincsićs külügyminiszternél volt értekezlet, amelyen a kormány tagjai Nincsićs audienciája után a korona magatartása iránt érdeklődtek. Pasics miniszterelnöknél is értekezlet volt kedden este, amelyen Omerovics muzulmán és Supilo horvát miniszter is részt vett.

Politikai körökben azt hiszik, hogy ezen a héten semmi lépés nem történik a helyzet tisztázására. A radikális párt és a föderalista blokk döntése csak az ünnepek után, előreláthatólag a radikális párt gyűlése után — fog megtörténni.

Mégis lapkiadó lesz a város

Április 13-án lesz Subotica rendkívüli közgyűlése — A tisztviselők fizetés-rendezése is napirendre kerül

Emlékeztetés, hogy a suboticei városi tanács nemrégiben tervet dolgozott ki egy a város kiadásában megjelenő hivatalos lap kiadására. Az eredeti terv szerint a város hivatalos közlönye napilap lett volna első sorban a város hirdetésményei számára, de ezenkívül a helyi eseményekről is tájékoztatta volna a közönséget.

A már kész tanácsi javaslatot a legutóbbi közgyűlés napirendjén le is akarták tárgyalni, azonban akkor a kiszélesített tanács tagjainak állásfoglalása következtében le kellett venni a javaslatot a napirendről, mert különösen a közgyűlés demokrata tagjai elleneztek a tervet, mint hogy a városi hatóság pártpolitikai célokra is használhatná a lapot.

A suboticei tanács azonban nem mondott le a terv megvalósításáról és a lap kiadására vonatkozó javaslatát a legközelebbi közgyűlés elé terjeszti. A kiszélesített tanácsot április 13-ra hívják össze, mert a költségvetés még nem kerülhet a közgyűlés elé és így most csak a legfontosabb javaslatokat terjesztia tanács a rendkívüli közgyűlés elé.

Időközben a tanács a legutóbbi közgyűlés utasítása értelmében tárgyalásokat folytatott néhány nyomda-vállalattal a lap előállítására nézve. Ezek a tárgyalások nem vezettek eredményre és így felvetődött az a terv, hogy a város vásároljon nyomdát. Az ezirányban folyó tárgyalások már komoly stádiumban vannak. Ez a nyomda állítaná elő a város minden nyomtatványát és a város hivatalos közlönyét is itt nyomnák.

Hogy ez a hivatalos közlöny napilap lesz-e, vagy hetilap, azt a közgyűlés fogja eldönteni, ha ugyan a kiszélesített tanács ezuttal megsza-

nyomozó hatóságoknak is az a feltevé-sük, hogy Tóth Imre nem azonos a Hagymás Jánosnál történt betörés tettesével. A suboticei rendőrség Tóthot szerdán átkísérte a suboticei ügyészség fogházába.

A Halasi-utirablógyilkost átadták az ügyészségnek

Tóth Imre tagadja a zentai betörést

A Halasi-utirablógyilkosság ügyében a rendőri nyomozás már a befejezéshez közeledett, amikor tegnap délelőtt a zentai rendőrségről egy 1919. évben elkövetett s eddig még fel nem derített betörésről érkezett jelentés, amelyet szintén Tóth Imre követett el. A zentai rendőrség jelentése szerint egy Moser Mariska nevű leány jelentkezett a rendőrkapitányságon és előadta, hogy Tóth Imre 1919. év márciusában betört Hagymás János gazdag zentai földbirtokos lakására, ahonnan több ezer dinár értékű ruhaneműt lopott el, amit azután ő hozzá vitt el értékesítés végett.

A jelentés alapján Vukics bűnügyi rendőrkapitány szerdán délelőtt ismét kihallgatta Tóth Imrét. A rablógyilkos a kihallgatás alkalmával azonban tagadta, hogy ő volt a Hagymás féle betörés tettese és elmondotta, hogy abban az időben betegesen feküdt lakásán, ahonnan hosszabb ideig ki sem mozdult. Minthogy Tóth Imre a rendőri nyomozás alkalmával több olyan betörést és rablást ismert be, amikről a rendőrségnek nem is volt tudomása, a

vazza a tanács javaslatát. Ez még nagyon kérdéses, mert az egyes pártok nem akarnak hozzájárulni ahhoz, hogy a városnak politikai célokra is rendelkezésre álló sajtó-organuma legyen. A tervek szerint a város hivatalos lapjánál hivatásos újságírók is dolgoznának és a fontosabb közlemények nemcsak szláv, hanem magyar nyelven is megjelenének.

Ugyancsak az április 13-iki rendkívüli közgyűlés elé terjeszti a tanács a városi tisztviselők pótlékainak felemelésére vonatkozó javaslatát is, amelyet már ismertettünk és amelynek megszavazása biztosítottnak tekinthető. A napirend további pontjait még nem állapította meg a városi tanács, míg az már bizonyos, hogy a költségvetés tárgyalására csak a májusi közgyűlésen kerül sor.

Moser Mariskát — mint Zentáról jelentik — szerdán délelőtt hallgatta ki Beslic bűnügyi rendőrkapitány. Moser Mariska elmondotta, hogy 1919. év márciusában, amikor a piacon árult, felkereste egy fiatalember, aki Tóth Lászlóknak nevezte magát és egy nagy csomó zsákba csomagolt ruhaneműt ajánlott fel megvételre. Minden egyes ruhadarabon meg volt jelölve az ár. Arra a kérdésre hogy miért akarja eladni a holmikat, azt válaszolta, hogy az édes anyja beteg és a pénz orvosi költségekre szükséges. Moser Mariska a ruhát átvette eladásra de nem fizette ki és amikor kiderült a Hagymás féle betörés és a ruhaneműkben az elrabolt holmikra ismert, azokat felvitte a zentai rendőrségre.

A zentai rendőrség a Moser Mariska vallomásától felvett jegyzőkönyvet át fogja küldeni a suboticei ügyészségre.

Egységes harc indul meg a szuboticei adókivetések ellen

Pletikoszits főispán és Szudarevics képviselők nyilatkozata

A főispán is támogatja az akciót

A suboticei pénzügyigazgatóság legutóbbi adókivetésének méltánytalanságai miatt párt, osztály és nemzetiségi különbség nélkül nagy az elkeseredés.

A bunyevác-sokácipárt akciójáról már beszámoltunk tegnapi számunkban. A tiltakozó gyűlés előzményeiről és a párt akciójáról Szudarevics Ferenc dr. országgyűlési képviselő a következőket mondta munkatársunknak:

— A tiltakozó gyűlést a városháza közgyűlési termében akartuk megtartani, azonban Pletikoszits főispán azon a címen, hogy egyetlen politikai párt részéről indul ki az akció, megtagadta a közgyűlési terem átengedését. Mi ezzel szemben a Pucska-kaszinóban megtartott értekezleten is hangoztattuk és most is hangsúlyozzuk azt, hogy az igazságtalan adókivetések ellen egységesen állást kell foglalni minden pártnak. Ami itt ennél az adókivetésnél történt, az több az igazságtalan megadóztatásnál, mert ez az adókivetés a dolgozó polgárság existenciáját veszélyezteti. A dolgozó polgárságnak ilyen módon való tönkretételét pedig következményeiben nemcsak az ipar és kereskedelem, hanem a városnak minden lakosa egyformán megszenvedné. Ezért szükséges az egységes állásfoglalás. Azt hiszem, hogy a mi akciónk eredményre is fog vezetni.

A »Bácsme gyei Napló« munka-

társa kérdést intézett dr. Pletikoszits András főispánhoz is arra nézve, miért nem engedte át a közgyűlési termet a tiltakozó gyűlés céljaira. Pletikoszits főispán a következőket mondotta erre vonatkozólag:

— Az adókivetések elleni tiltakozó értekezlet céljaira szívesen rendelkezésre bocsátottam volna a városháza közgyűlési termét, ha a mozgalomban valamennyi párt és egyesület részt vett volna. Egyetlen pártnak azonban, amely az értekezletre még a városi tanácsot sem hívta meg, nem bocsáthatom rendelkezésre a közgyűlési termet.

— Szó van különben is arról, hogy rövidesen valamennyi párt és érdekképviselet közös értekezletet fog tartani az adókivetések ellen. Ebben az ügyben már jártak nálam és én előre is kijelenttem, hogy ilyen egyöntetű akciót nemcsak hogy nem kifogásolok, hanem a városháza közgyűlési termet is felajánlom a tiltakozó gyűlés számára.

Értesülésünk szerint Lipozenics Lázár dr. földbirtokos tárgyal már Pletikoszits főispánnal az adókivetések elleni akció ügyében. A terv az, hogy ebbe a mozgalomba be fogják vonni a kereskedelmi területet, az iparosokat, gazdákat és mindenkit, akit az adókivetések sújtanak. A közös értekezlet előkészítése már folyamatban van és a terv szerint csak az adókivető bizottságok kinevezésének megtörténtét

akarják bevárni, ami után, még az adókivetések megkezdése előtt megtartják a tiltakozó gyűlést, amely a pénzügyminisztertől az adókivetéseknek a megsemmisítését fogja követelni.

Remélik, hogy az adókivetések ellen egységesen meginduló harc eredményre fog vezetni.

Egészségügyi palota épül Novisadon

Az országos orvoskongresszus előkészítése

Markovics Lázár dr., a Vajdaság egészségügyi főnöke tegnap Suboticán járt Stampar dr., a közegészségügyi miniszterium osztályfőnöke és néhány előkelő orvos társaságában.

Utazásának célja elsősorban az országos orvoskongresszus előkészítése, amelyet, mint a Bácsme gyei Napló tegnap már jelentette, ebben az évben Suboticán fognak megtartani. Az eddigi országos kongresszusok Zagrebben, Ljubljanában és Iidzsén folytak le.

A suboticei szeptemberi kongresszust tulajdonképpen Palicson fogják megtartani, utána pedig a kongresszus résztvevői, körülbelül 7—800 orvos, meglátogatják a Vajdaság nevezetesebb egészségügyi intézményeit. Így Suboticán megtekintik az új zsidókorházat is és ellátogatnak Somborba és Noviszadra is.

Novisadon meglátogatják az új egészségügyi palota építését, amelyet rövidesen megkezdének. Az új palota a dunai parkban épül és abban nyer majd elhelyezést az egészségügyi főnökség, különböző diszpanzerek, ambulanciák, stb.

Brutális községi jegyző

Csendőrséggel akarta szétveretni az erőszakosságok miatt panaszkodókat

Novisadról jelentik: Veprovácon Steinhardt József községi bíró a lakosság ellen a brutális erőszakosságok egész sorozatát követte el.

A bíró pár héttel a választások előtt foglalta el állását és a választások után mindjárt megkezdte azoknak az üldözését, akik nem a radikális pártra szavaztak.

Szokola József kendergyári munkást bevittette a község házára és a csendőrökkel megverte. Stahl József és Károly munkásokat a rendőrökkel megkínóztatta. Vitusek József, Steiner Jakab, Polisek József és Lehne Flórián községi képviselőtestületi tagok hiába tiltakoztak az ellen, hogy a bíró a község lakóit botoztatja, nem értek el semmit tiltakozásukkal. Milankovics csendőrmeister megverte Krémer községi lakost és megbotozta a már egyszer megvert Stahl Józsefet.

A türelhetlen állapotok nagy elkeseredést keltettek a község lakossága körében és többtekintélyes polgárból álló küldöttség jelent meg a bíró előtt, hogy a panaszokat előadja.

Erre a bíró Cservenkaról nagyobb számu csendőrség kiküldését kérte azzal, hogy a községben lázadás tört ki.

Hétlőn Schumacher képviselő és Lajosevics István kulai főszolgabíró értesültek arról, hogy Steinhardt veprováci bíró azon ürügy alatt, hogy a község lakossága lázong, csendőrséget kért, mire a főszolgabíró kiszállt Veprováca és a helyszínén a község több lakóját kihallgatta.

A megtett vallomások alapján a főszolgabíró felfüggesztette az állásától Steinhardt jegyzőt.

A Német Párt képviselői elhatározták, hogy a veprováci eseményeket szóvá teszik a parlamentben.

Hirek a romániai forradalomról

A beogradi román követség nem tud róla

A francia és angol sajtóban különböző és nagyrészt egymásnak ellentmondó hírek bukkantak fel arról, hogy Romániában kitört a forradalom és a királyi család elmenekült Bukarestből. Elsőnek a »Paris Midi« adott hírt állítólagos bukaresti jelentés alapján a romániai forradalmi megmozdulásokról, amelyek a román királyi családot — a lap értesülése szerint — menekülésre késztették, mert a katonaság is megtagadta a kormányt az engedelmességet. A párisi lap jelentését átvette a londoni »Westminster Gazette« is, azonban a »Daily Mail« már megcáfolta a román forradalomról elterjedt híreket. A berlini lapok értesülése szerint Románia különböző részeiben lázadás tört ki, amelynek következtében a királyi család elhagyta a fővárost és Gyulafehérvárra menekült. Bukarestet állítólag védelmi állapotba helyezték és Erdélyben elrendelték az ostromállapotot. A bécsi és a budapesti sajtó a párisi jelentések alapján ugyancsak megemlékezett a romániai forradalmi eseményekről, azzal a megjegyzéssel, hogy az elterjedt híreket idáig még nem erősítették meg.

A »Bácsmegeyi Napló« tudósítója érdeklődött a beogradi román követségen, hogy mit tudnak az állítólagos forradalomról. A követséget azt a választ adták, hogy ezidél semmiféle értesülést sem kaptak arról, hogy Romániában bármi is történt volna, ezért az elterjedt híreket sem meg nem erősítik, sem meg nem cáfolhatják.

Olcsó az élet a kiürített zónában

Harc a zagrebi és dalmáciai kereskedők között

Susák városa és a dalmáciai harmadik zóna, amit az olaszok nemrég ürítettek ki, a legolcsóbb vidéke az S. H. S. királyságnak. Olasz árukkal, textilneműekkel, selyemmel, szövetekkel és ruhaneműekkel telve az üzletek az árak pedig 25—30, sőt 50 százalékkal olcsóbbak, mint az ország egyéb részeiben.

Az olasz megszállás alatt Susákra, a dalmát zónába vámmentesen szállították az olaszországi gyártmányokat, nem volt devizarendelelet, a stabil lira és a könnyű szállítási lehetőségek, a mérsékelt adórendszer olcsóbbá tették a beszerzést és a kiürítés folytán igen nagy mennyiségű olyan áru maradt a volt megszállott területeken, amelyek után nem fizettek vámat a kereskedők. Ez a körülmény lényegesen olcsóbbá teszi az ottani árucikkeket, különösen azonban a selyem és luxus-árakat és ezzel a helyzettel már a kiürítés előtt számoltak az ottani kereskedők és minden cikkből, amely magas vám alá esik Jugoszláviában, még az olasz megszállás alatt igen nagy készleteket halmoztak fel.

A susáki és dalmáciai kereskedők a vámmentesesség folytán sokkal olcsóbbak a belső területek kereskedőinél és ezt az utóbbiak máris súlyosan érzik. Főképpen Horvátország és Dalmácia kereskedői a kiürítés óta ugyanis megszüntették zagrebi vásárlásaikat és a volt megszállott területeken vásárolják össze az elvámolatlan olasz cikkeket. Zagreb forgalma emiatt az utóbbi hetekben lényegesen csökkeni és az iparcikkek, főképpen a ruhaneműek,

szövetek ára 15—20 százalékkal esett is.

A zagrebi kereskedők most mozgalmat indítottak a susáki és harmadik zónabeli cégek versenye ellen és azt kérték a pénzügyminisztériumtól, hogy az újonnan kiürített területek kereskedőinél raktáron levő árukat utólag vámozzák el. Az érdekelt susáki és dalmáciai kereskedők ezzel szemben tiltakoznak az utólagos elvámolás ellen, ami lényegesen

megdrágítaná az S. H. S. királysághoz visszacsatolt területeken a megélhetést és a fogyasztóközönöséget is érzékenyen sújtaná.

A zagrebi kereskedők mozgalmának eredményeképpen a pénzügyminisztérium külön felügyelőséget szervezett annak a megállapítása végett, hogy mennyiben jogosult a zagrebi kereskedők panasza és mennyi elvámolatlan árujuk van a kiürített területek kereskedőinek

Moszkvában kivégezték Budkiewicz prelátust

„Az angol kormányt nincs joga az emberiség nevében tiltakozni“

Varsóból jelentik, hogy Moszkvából érkezett hírek szerint a szovjetkormány Budkiewicz prelátust az angol kormány tiltakozása ellenére március 31-ikén kivégeztette. Az angol tiltakozó jegyzékre a szovjet kormány rendkívül éles hangú választ adott, amelyben az angol kormány tiltakozását az orosz szuverenitásba való beavatkozásnak minősítette és barátságtalan lépésnek jelentette ki. Ezenkívül az orosz válaszjegyzék utalt arra, hogy az angol kormány jelelős az irországi politikai foglyok kivégzéséért s ameddig ilyen és

ehhez hasonló tények, mint az ir események, továbbá az indiai és az egyiptomi események megtörténnek, addig az angol kormánynak nincs joga az emberiség és az élet szentsége nevében az orosz kormánynál közbenjárni.

Hobson, az angol kormány moszkvai képviselője visszautasította és visszaküldte a szovjet kormány leckéztető válaszjegyzékét.

A másik halálraítelt orosz főpap Zieplak püspök sorsáról nincsen semmi hír, de tartani lehet attól, hogy ő is Budkiewicz sorsára jut.

Massaryk békét hirdet a magyaroknak

Husvétii nyilatkozatának visszhangja a magyar politikában

Budapestről jelentik: A magyar politikai körök rendkívüli jelentőséget tulajdonítanak Masaryk közársasági elnök husvétii nyilatkozatának, amely szerint az adott viszonyok közt a kisebbségek védelmét kell követelni és megadni, továbbá az Európát és Csehszlovákiát nyugtalanító kérdéseket békés uton, h. boru nélkül kell megoldani. A csehszlovák közársaság elnökének szavait nagy rokonszenvvel fogadták a magyar politikusok pártkülönbség nélkül, abban a reményben, hogy most már csak a magyar kormányon áll, hogy a szabad kezét biztosítva megának a bepolitikában, eredményes munkához lásson külpolitikai téren a magyar nemzet érdekében.

Minthogy dr. Daruváry Géza külügyminiszter nem tartózkodik Budapesten, hivatalos választ még

adtak Masaryk nyilatkozatára, ellenben a kormányhoz közelálló helyről úgy informáltak a sajtó, hogy a magyar kormány annál inkább örömmel veszi tudomásul Masaryk kijelentéseit, mert ezek megfelelnek a magyar részről már régebben hangoztatott álláspontnak és törekvéseknek. Megállapítja ez a nyilatkozat, hogy Csehszlovákiával sikerült leghamarabb tárgyalásokba bocsátkozni, amelyek gazdasági téren némi eredménnyel is jártak.

Az ellenzék Masaryk nyilatkozatával a maga politikáját látja igazolva és azt hangoztatja, hogy a másik oldalról mindig a legélesebben támadtak és nem egyszer a hazadrulás vádjával illették mindenkit, aki az utódállamokkal való békés megegyezés politikáját sürgette és ennek lehetőségét hirdette.

Degoutte tábornok vizsgálatot indított

az esseni véres események ügyében

Fegyházba vitték a letartóztatott Krupp-gyári igazgatókat

Essenből jelentik: Degoutte tábornok vizsgálatot rendelt el a Krupp-művek telepén történt véres események okainak földerítése céljából. A francia tiszt, aki tüzet vezényelt a munkások tömegére, Düsseldorfba rendelték. Az esseni francia megszálló csapatok katonáinak meg van tiltva, hogy a német dídozatok temetése idején az utcán mutakozzanak. Ugy szól a parancs, hogy az őrségen levő francia katonák a gyászmenet közeledtekor térjenek ki a mellékutcákba.

A vizsgálat már megindult francia részen. Francia orvosokból alakított bizottság tüzetesen megvizsgálta a német munkások holttestét és megállapította, hogy őt holttestem a golyók hátulról lőtték be.

A letartóztatott Krupp-gyári igazgatókat kedden átszállították a werdeni fegyházba s állítólag haditörvényszék elé állítják őket.

A vasárnapi vérengzés az egész megszállt területen, főként a Ruhrmentén a torráspontig hevitette a munkásság izgatottságát. A birodalom más helyein is rendkívül nagy felháborodást okozott az esseni esemény a lakosság körében.

Grützner tartományi elnök energikus hangú átiratban tiltakozott Degoutte tábornoknál az ellen a francia híresztelés ellen, hogy a Krupp-gyár vezetőinek izgatása s a német munkások erőszakossága kényszerítette a francia osztagot a fegyverhasználatra. Az esseni városi tanács szintén hivatalos átiratot küldött Jaquemet tábornoknak, amelyben tiltakozik a gyárigazgatók letartóztatása és a tervezett további letartóztatások ellen.

Braun porosz miniszterelnök táviratot küldött a Krupp-gyár üzemi tanácsának, amelyben fölháborodással bélyegzi meg a francia katonaság brutális eljárását s az általa

módon meggyilkoltak hátramaradottjainak s a sebesülteknek legbensőbb részvétét fejezi ki.

A német birodalmi kormány jegyzékben fog tiltakozni az esseni vérengzés ellen.

Az izgalmat csak fokozza a francia csapatok újabb előnyomulása. Mint ugyanis Münsterbergből jelentik, a franciák megszállták a bueri Bergmannsglück, a recklinghauseni König Ludwig és a waltropi Waltrop envü bányatelepeket, Wipperfurthból csapatmozdulatokat, főleg lovascsapatmozdulatokat jelentenek. Dortmundban a franciák reggel folytatták az automobilon rekvirálásait. Mannheimban a franciák elzárták a Frigyes-hidnak a neckari pályaudvar felé eső részét, amiből súlyos forgalmi zavarok támadtak. A szombaton megszállott motorgyárban a munkások és hivatalnokok szerdán sem léphettek munkába.

A romániai magyarság sérelmei a Népszövetség előtt

Kolozsvárról jelentik: A Magyar-Szekely Egyesület nemrég terjedelmes petíciót terjesztett a Népszövetség elé az erdélyi kisebbségek kisebbségi jogával szemben elkövetett sérelmek orvoslását kérve.

A beadványt a Népszövetség főtákkára eljuttatta válaszdás céljából a román kormányhoz, mely azonban csak hosszas halogatás után küldötte csak vissza véleményével együtt.

Ez a vélemény cáfolja a Szövetség beadványának adatait, de némely sérelmekre, főként az agrárreformmal kapcsolatban elkövetett igazságtalanságokra egyáltalán nem válaszol.

A Népszövetség főtákkarsága megküldte a petíciót és a reá adott román választ a Szövetséghez tartozó államok kormányainak s április közepén kezdődő ülészakában fogja ismét tárgyalni ezt az ügyet.

Jogosan használták a fegyvert

a budapesti rendőrök a tüntető egyetemi hallgatók ellen

Befejezték a vizsgálatot

Budapestről jelentik: Az egyetemi ifjuság március 15-iki tüntetése alkalmával a rendőrség Az Est szerkesztősége előtt támadó szándékkal összegyülekezett néhány száz egyetemistát kardlappal osztatott föl. Az egyetemisták — mint ismeretes — a rendőrség közbelépése miatt elégtelt kérték a kormánytól arra való hivatkozással, hogy a rendőrség jogtalanul használta fegyverét. A vizsgálatot ebben az ügyben a kormány meg is indította és ennek eredményét kedden közölte Bethlen István miniszterelnök az egyetemi ifjuság vezetőivel.

A miniszterelnök tudomására adta az ifjuság vezetőinek, a vizsgálat megállapította, hogy a rendőrség önvédlemből volt kénytelen fegyverhez nyulni, mert a tömeg olyan agresszíven lépett föl, hogy attól lehetett tartani, megverik a kirendelt rendőröket. Kijelentette, hogy az egyetemi ifjuság panaszaival túlzottak voltak, a fegyverhasználat következményei valóságban csak jelentéktelen természetűek. Megállapították, hogy az egyetemi ifjuság felvonulása bejelentés nélkül történt, tehát a rendőrségnek nemcsak joga, hanem kötelessége volt a tüntetőket felosztatni.

CIRKUSZ

Nem az első

és nem is az utolsó lakás-humoreszk

Csak amikor tegnap este a suboticei pályaudvaron kiadogattam a csinosan butorozott különbejárta másodosztályú fülke ablakán a vasuti hordárnak köfereim, akkor vettem észre, hogy bécsi lakásomat elfelejtettem magammal hozni. Rögtön sejtettem, hogy ebből baj lesz, mert a mai világban, amelyet bátran a hiányok korának nevezhet majdan az utókor történetírója, a pénzhány, vagyonhiány, szénhiány és a többi hiányok mellett éppenséggel egyetlenegy valami nem hiányzik: a lakáshiány. Suboticán, Bécsben és a Fidzsi-szigeteken egyformán nem hiányzik, illetőleg a Fidzsi-szigetektől nem vagyok egész bizonyos mert ott nem jártam a világháború óta, ami ha mára esetleg nem is volt alkalmas mindenestre kitűnő és könnyen megjegyezhető dátum a lakáshiány kitérésének megjelölésére. A bécsi lakásnyomorról azonban jótallók, a császárvárosban és kapcsolt részein sem vágiák a háromszobás lakásokat az ember fejéhez butorral együtt. Mindamellett több lakásom volt Bécsben az utóbbi négy év alatt, egyik jobb, mint a másik. El lehet gondolni, hogy a másik milyen rossz volt. Nem mintha férges lett volna. Ez a lakás egyetlen óriási szobából állott és klímája tette, hogy a mérsékelt égöv vérengző háziállatai barátságosnak találtak s meg sem próbáltak meghonosodni benne: én is állandóan féltem attól, hogy egy szép reggel majd arra ébredek, hogy álomban megfagytam. Mielőtt beköltöztem, lovasági gyakorlóteret használták, méretei mindenestre alkalmassá tették erre. Inget csak négy naponként válthatam benne, mert az ágytól a szekrényig az ut magam három napig tartott. Kifüteni persze nem lehetett de a kétoldali tüdővéstől eltéktve, amit benne kaptam csak a legnagyobb elismerés hangján beszélhetek róla. Ez volt a másik lakásom amibe azért költöztem be mert az első kissé szűknek bizonyult: csak egyetlen ágy tartozkodhatott benne, az is olyan kurta, hogy kérvényesen voltam egész éjjel nyitva tartani az ablakot, mert a fejem nem fért be a szobába. A háziasszonyom ugyan megrövidített minden két hétben, amikor mosásba adta a szennyest, néhány darab fehérneművel, de ettől természetesen nem javult a Prokrustes-ágygal a helyzet. Igen, ha hajlandó lettem volna beleegyezni abba, hogy bokában lefürészeltessem a lábam akkor minden rendben lett volna, de nem is értem, hogy miért, huzództam ettől a megoldástól. Sajnos, véletlenül sok eső járta akkoriban és alvás közben mindig a számba csorgott a víz, úgy, hogy végül mégis kénytelen voltam kihurcolkodni. Ma is őszintén sajnálom, mert egyébként remek lakás volt, idáig már öt kórköt irtam róla. A harmadik lakásomról nem érdemes sokat beszélni, közönséges két-szoba-konyha helyiség volt, telefonnal és fürdőszobával, villanyval és központi fűtéssel a hietzingi villanegyedben. Humorista szempontjából teljesen értéktelen. Már bécsi lakáskereséseim alkalmával sokszor eszembe jutott hogy hová is lettek tulajdonképpen az európai lakások? Az emberiség nem szaporodott el ezen a vidéken a háború óta, sőt, tízmillió ember elesett akiknek — sajnos — nincs szükségük többé lakásra: a statisztikusok szerint ez minimálisan kétszáz ezer lakás megüresedését jelenti. Hol van ez a kétszáz ezer lakás és hol van a háború előtt üresen álló tizedek — a statisztikusok szerint szintén legalább másik kétszáz ezer — lakás? Egészen csinos választék lenne, ha most kéznél lennének, momentán nincs is szükségem nagyobb kínálatra. A háború óta csupa kiskorú gyerek született, akik nem vezetnek még önálló háztartást, ezek tehát nem költöztek be az üres lakásokba. Mi történt tehát itt, (eltekintve attól, hogy a statisztikusok tévedtek, mint rendszeren)?

Erről kellene a lapoknak vezércikket írni, ha a helyzet magaslatán állanak, és nem a Ruhr-kérdésről. Sajnos a sajtó nem tárgyalja elég kimerítően az emberiséget foglalkoztató problémákat és az igazi közügyek helyett a németek és franciák legprivátabb magánügyeinek szentel hasábot. Az összefüggéseket sem ismerik fel az újságok. Egészen szárazon írják meg például azt a szenzációt hogy gyalog a világ körül 3 év alatt, pedig egészen bizonyos, hogy az

illetők azért vállalkoztak erre a hosszabb sétára, mert nincs lakásuk. Hrusz mármósi falu tettének oka sem ismeretlen, hogy miért akar kivándorolni? Természetesen a helyi lakásminőség miatt. Románia fővárosa nem a vasuti összeköttetésért költözik Kolozsvárra, hanem mert rosszak a bukaresti lakásviszonyok.

A hirdetések között sokkal érdekesebb dolgokat lehet olvasni, például, hogy a Steiner-cukrászda jömegjelenésű, szerbül tudó kiszolgáló leányt felvesz, éppenséggel arról nincs említés, hogy természetben lakással-e? Pedig ez fontos. Mert ha igen, akkor nyomban jelentkezem. Szerbül ugyan még nem tudok és megjelenésem bár jó, de a legkevésbé sem leányos egyéb akadályja azonban, azt hiszem, nem lenne a dolognak...

A kávéház ablakából egyébként kinéztem egy megfelelő erkélyes lakást magamnak. Sajnos kiderült, hogy már mások laknak benne. Ahogy én kinéztem.

Ezt az egész lakásközpont azért irtam, hogy humor ürügye alatt szembeűnő helyen közölhessem a következő véresen komoly apróhirdetést:

Keresek egy, vagy kétszobás butorozott, de ha a jóistenke szeret, butorozatlan lakást azonnali beköltözésre. Cim a kiadóhivatalban.

dtó.

Kiütéses tifuszjárvány a kikindai járásban

Kikindáról jelentik: Kikindán és a környékbeli községekben, Karlovón, Basahidán, Bresáron hét-nyolc nappal ezelőtt kiütéses tifusz járvány lépett fel, amely nagy mérvben terjed. A megbetegedések száma napról-napra emelkedik.

A kikindai főorvosi hivatal megállapította, hogy a szörnyű betegséget Kikindán lakó cigányok terjesztették el a járásban. Szimics Pál dr. városi főorvos minden óvatyzkedést megtett a járvány leküzdésére. Értesítette a közegészségügyi minisztériumot is, ahonnan elrendelték, hogy a megfertőzött helyeken sanitácó csapatok végezzék el a fertőtlenítést.

A gyanús betegeket beszállították a járványkórházba, ahol dr. Schwarz Páter, a novisadi bakterológiai intézet vezetője, aki dr. Szimics főorvos meghívására utazott Kikindára, a betegektől vérvizsgálatot vett.

Becskerekéről érkezett újabb jelentések szerint a járvány már szűnőfélben van. Karlovón nem fordult elő újabb megbetegedés, ugyancsak Plosics községben sem, ahonnan feketehimlős megbetegedésekről tettek jelentést.

Miért kapott a kormány olcsó francia kölcsönt?

Gazdasági körök kritikája

A francia kamara 300 millió frank hitelt szavazott meg Jugoszlávia számára, rendkívül olcsó feltételek mellett. A kölcsönt ugyanis al pari árfolyamon kapja Jugoszlávia 6 százalékos kamatozás mellett, viszont azt kizárólag katonai célokra fordíthatja.

Ilyen olcsó fegyverkezési hitelekkel azelőtt is gyakran ellátta szövetségeseit Franciaország, ezért a francia-angol viszony elhidegülése idején a nemzetközi politikai arénán egyáltalában nem keltett feltűnést Franciaországnak a jugoszláv hadsereg erősítésére és Jugoszlávia pénzügyi függésének növelésére irányuló törekvése.

Ellenzéki körökben azonban az olcsó francia felszerelési kölcsönt nem fogadták olyan kritika nélkül, mint azt a kormány szeretné. A zagrebi „Obzor“ beogradi jelentést közöl, amely szerint gazdasági körökben élénk szóbeszéd tárgya az új francia kölcsön. Ezekben a körökben azt a körülményt, hogy a kölcsönt névérték-

ben hocsájtják az ország rendelkezésére, nem tartják olyan nagy koncesszióknak és azt a lehetőséget hangsúlyozzák, hogy Franciaország az anyagok beszerzésénél jóval drágább árakat fog számítani, mintha készpénzzel fizetnének. A kölcsönt ugyanis Jugoszlávia nem effektív pénzben fogja megkapni, hanem árukban. Franciaország nemcsak politikai okokból ajánlotta fel ezt a kölcsönt, hanem még inkább azért, hogy gyárait és munkásait munkához juttassa.

Armentesítés a Délbácskában

A felgyülemlett talajvizet a csatornába vezetik le

Novisadról jelentik: A nagy tavaszi esőzések következtében Bánát és Délbácska számos vidékén nagy földterületek kerültek víz alá. Torza és Larics közötti Pekla pusztán 7—8000 hold földet öntött el a talajviz.

Az érdekelt gazdák kérelemmel fordultak a Sándor király-csatorna részvénytársasághoz, hogy a felgyülemlett talajvizet a csatornába vezethessék le.

A gazdák kérelmét a részvénytársaság igazgatósága teljesítette is és utasította a társulat műszaki közegeit, hogy a szükséges munkálatokat sürgősen kezdjék meg és minél rövidebb idő alatt végezzék el, hogy a víz alatt álló földeket felszabadítsa, a legszükségesebb tavaszi munkálatok még elvégezhetők legyenek.

A csatorna vizállása szombaton 60 centiméterrel apadt. További egy méteres apadás esetén a Pekla pusztán 7—8000 hold földjéről lecsapolják a talajvizet és remélhető, hogy a most még víz alatt álló földeken a tavaszi gazdasági munkálatok még elvégezhetők lesznek.

A köztisztviselők véglegesítése és az alkotmány

Az államtanács elvi döntése

Egy régóta húzódó ügynek a végső elintézése érkezett meg most a városhoz. A döntés elvi szempontokból rendkívül érdekes. Emlékeztetes még, hogy 1920-ban a város bünyevác-sokácpárti főtisztviselőit kivétel nélkül főváltották. Dr. Szudarévics Ferenc akkori főispán-polgármester és dr. Presics József alpolgármester felmentése után elbocsátották a városi szolgálatból dr. Ilkovic-Ivandékics Imre főügyészt is.

A felmentett tisztviselők közül Ilkovic-Ivandékics Imre dr. megfélebbezte az elbocsátását kimondó rendelkezést. A felebbezés végső fokon az államtanácsig jutott el.

Most érkezett le a városhoz az államtanács döntése, amely elutasítja dr. Ilkovic-Ivandékics Imre felebbezését, arra az érdekes álláspontra helyezkedve, hogy azok a köztisztviselők, akik az alkotmány meghozatala előtt teljesítettek szolgálatot, nem tekinthetők végleges tisztviselőknek.

Az államtanács elvi döntése nagyobb fontossággal bír, mert több folyamatban lévő hasonló ügynek szolgálhat precedensül.

A Bácsmegyei Napló 92-ik számához

Aki június 30-ig ezeket a szelvényeket összegyűjti és beküldi az ingyenes biztosítást köti

Az adóharcban

a belügyminiszter a város mellé állt

Az állam és Subotica város között folyó adóharc ügyében a városi tanács legutóbb azzal a kérelemmel fordult a pénzügyminiszterhez, hogy a vitás 3,200,000 koronás adórészesedést folyósítsa a város részére előlegül, hogy így megszüntethesse a város az állami adókból való további levonásokat.

Ugyancsak ezt a kérelmet terjesztette a város a belügyminiszterhez is, aki szintén beleszólt az adóharc ügyébe. Szerdán megérkezett a városi tanácshoz a belügyminisztérium döntése, amely szerint a belügyminisztérium támogatja a város jogos kívánságát és pártolólágot tette át a pénzügyminiszterhez Subotica város kérelmét az adóelőleg folyósítására nézve.

A belügyminisztérium döntése után a városházán remélik, hogy sikerülni fog az adóharcot győzelmesen befejezni annál is inkább, mert az adóelőleg folyósítására vonatkozó terv éppen a pénzügyminisztériumból indult ki.

HIREK

Játék magunkkal

Breitbart vaskirály körül forog a világ ma Budapesten: a cirkuszok és kabarék primadonnája, az olcsó reklámdicsőség tribunája valósággal megbolondította a pestieket. Jön-e, vagy tilosra állítják-e előtte a magyar sorompókat, mit ír róla a jobboldali sajtó és hogyan védik Breitbartot az impresszáriók: ezek a napi kérdések izgatják most a magyar fővárost, amely, mint Róma lármás proletáriátusa, kultuszt csinál Breitbart dicsőségére, kultuszt a cirkuszi szenzációból. Szinte neveléses az a vad és esztelen tülekedés, amely a vaskirály semita származása körül folyik, az a nagy csata, amely a népies ösztönök frontbavetésével történik a legszomorubb magyar tavaszon, a mikor a korona zürichi árfolyamának lefőrésével a nyomoruság megduplázódott Budapesten és amikor a iuresa grimaszt az emberek arcán a tragikus bizonytalanság ráncol torzítja még sötétebbre. De nem is neveléses, mert ez a szó kevés, hiányos erre a Breitbart-estére, nem neveléses: szomorú. Vigasztalanul szomorú, hiszen míg a vaskirály körül zajlik a magyar globus, míg Budapest szenzációkra-éhes közönsége Breitbart körül csatázik, az alatt garrá nélkül koplalnak fiatal testők, akik lelkükben egy tiszta művészet tiszta ideálját melengetik. A nyomoruság mélységeiben — mindenütt — és Budapesten is ezer érték, ezer jószág, ezer szó és millió szépség veszik el kiaknázatlanul, elfeledve és elpazarolva. Ma, amikor minden erőre szükség van a mentésnél, az embereknek, az élőknek nem Breitbartot, a vaskirályt kellene törödni (aki tisztelet és becsület neki, de mégis csak cirkuszi szám és semmi több), hanem a pusztuló értékek megmentésével. Am hiába a figyelmeztetés, hiába az aggódók szava: az emberek hazárdiroznak utolsó kedvükkel és utolsó pillanatukkal. Berlinben is, Bécsben is, Budapesten is. A francia fővárosban is. Vesztésre megy a játék, de ki törődik ma a veszendő munkával, az elsorvadt szépséggel, a világtalan idők jegyeivel. Ma a szórakoztató program: Breitbart, aki vasakat tördel és — zsidó ...

— Emléket Lányi Ernőnek! A Lányi Ernő emlékalapra szerdán Hermann Károly dr. orvos 400 koronát adományozott. Gyűjtésünk ezzel 62,820 koronára emelkedett.

— **A királynő Dalmáciába megy.** Beogradból jelentik, hogy husvét után a királynő Mária román királynő társaságában Dubrovnikba utazik és be fogja járni egész Dalmáciát. A királynőt az utazáson *Gyorgyevis* egyetemi tanár is elkíséri, aki a szerb történelmet ismer-teti a királynővel.

— **Az Országos Magyar Párt gyűlése.** Az Országos Magyar Párt elnöki tanácsa április hó 9-én hétfőn délelőtt 9 1/2 órakor a központi irodában, a vezérőrbizottság pedig délután 3 órakor a Vass Ádám-féle vendéglő helyiségében ülést tart. Az elnökség ezután szölitja fel a tagokat az ülésen való megjelenésre.

— **Uj szolgabíró Sentán.** Sentáról jelentik: A belügyminiszter Dorogi Gábor járásbírói irodatisztet a sentai járásba szolgabírónak nevezte ki.

— **Seipel kancellár a pápánál.** Rómából jelentik, hogy husvét vasárnap este félnyolc órakor a pápa magánkhalgatáson fogadta dr. Seipel Ignác prelatust, az osztrák kancellárt. A kihallgatás csaknem egy óra hosszat tartott. A szövetségi kancellárt a kormányfők részére előírt ceremóniával vezették be a pápai termekbe. Vatikáni körökben súlyt helyeznek annak megállapítására, hogy a beszélgetés nem érintette a politikát, hanem kizárólag vallási problémákkal foglalkozott. Seipel kifejezte Ausztria köszönetét a pápának sokszor tanúsított támogatásáért, majd vázolta néhány osztrák kolostor nyomoruságos helyzetét, a melyeknek lakói alig tudják életüket tengetni. A pápa megígérte, hogy személyesen fog közbelépni e szomorú állapotok megszüntetése végett. A beszélgetés legfontosabb pontja volt az egyház jogi állása az osztrák köztársaságban.

— **A bulgáriai követ utazása.** Beogradból jelentik: *Rákics* bulgáriai követ meghatalmazott miniszterkedden Szófiába utazott. Elutazása előtt tárgyalt Pasics miniszterelnökkel és Ninesics külügyminiszterrel, akiknek referált a bolgár helyzetről és a bolgár kormány álláspontjáról a nési egyezmény végrehajtását illetően. *Rákics* miniszter a kormánytól újabb utasításokat kapott a szófiái tárgyalások folytatására.

— **A postaügyi miniszter alkalmazotainak államosítása.** Beogradból jelentik: A postatanács tervezetét dolgozta ki a Vajdaságban és Horvát-Szalvonországban működő postaügyi miniszterelnökkel dolgozó szerződéses alkalmazottaknak az állami szolgálatba való átvételéről és a postamasteri hivatalok államosításáról. Az államosítást a kormány jóváhagyása után rövidesen végre fogják hajtani.

— **Az állomásfőnökök felelőssége.** A közlekedésügyi minisztérium elrendelte, hogy a jövőben az állomásfőnökök a hatáskörük alá beosztott hivatalnokok és egyéb vasúti alkalmazottak minden ténykedéséért felelősségre lesznek vonhatók. A főnökök fokozott ellenőrzést tartoznak gyakorolni beosztottjaikkal szemben és az észlelt szabálytalanságot azonnal be kell jelenteniük fölötte hatóságuknál.

— **Bírák, akikből nem lehetnek ügyvédek.** Beogradból jelentik: Az igazságügyminiszter visszautasította *Akurti* Milán, a zagrebi semmítőszék nyugalmazott elnökének, *Kussutics* Mirkó nyugalmazott zagrebi törvényszéki elnöknek és *Pavesics* Pavel, valamint *Vucetich* Matija nyugalmazott zagrebi főlebbviteli bíráknak azt a kérelmét, hogy ügyvédi írodát nyithassanak. Mind a négy bírósági idején fontos szerepet játszott az 1909. évi horvát felségárusítási perben, amelynek tárgyalásán ők mondtak ítéletet. *Akurti* és *Kussutics*ot még 1918-ban a horvát nemzeti tanács nyugdíjazta, míg a másik két bírót 1920-ban az alkotmány alapján nyugdíjazták.

— **Kinevezések.** Sentáról jelentik: Horgoson a megüresedett rendőrezetői állásra *Kabodaics* Györgyöt nevezték ki. — *Kovancsics* Milán debeljácsei jegyzőt saját kérelmére *Vladimirovára* helyezték át.

— **Beeskerek adója.** Beeskerekről jelentik: *Nikolics* Vasza belügyminiszteri osztályfőnök Beeskerekre érkezett, hogy felülvizsgálja azokat az adófizetéseket, amelyeket a város 1919—20-ban eszközölt. Amennyiben az osztályfőnök meggyőződik arról, hogy a város több adót fizetett be az államkasszába, a többletet az állam vissza fogja téríteni.

Áprilisi hó

*Ibolya virit,
És közben havaz,
Enyhe tél ez az
Idei tavasz.*

SKIZ

— **Dr. Rosenberg harmincötmilliót hagyott a német-francia jóviszony ápolására.** Bécsből jelentik: *Dr. Rosenberg* Vilmos, az Angol-Osztrák Bank alelnöke, aki tragikus körülmények között végezte be életét, végrendeletében hűséges cselédinek és a bank szolgaszemélyzetének nagy összegeket hagyományozott s vagyonából 30 millió osztrák koronát hasított ki azzal a rendelkezéssel, hogy halála után két éven belül ezen az összegben társaságot vagy egyesületet kell alapítani, amely a német-francia jóviszonyt ápolja. Egyik barátjának azt írta, hogy Párisba kellene utaznia a belga-osztrák döntőbíró tanácskozására, amelynek ő is tagja, de az a gondolat, hogy megint látni fogja egyetlen fiának siriát, aki Párisban öngyilkos kézzel vetett véget életének, súlyos lelki megrázkódtatás ráérezve s ez elől menekül a halálba.

— **A szerbiai postahivatalok husvétii szünete.** A postaügyi minisztérium rendelkezése értelmében Szerbia és Montenegro területén pravoszláv nagy-pénteken, április 6-ikán és husvét vasárnapján 8-ikán a telefon- és távirde szolgálat a magánfelek részére nem teljesít szolgálatot. A Vajdaságra és az ország többi részeire ez a rendelkezés nem vonatkozik.

— **Elfogadták a magyar lefegyverzési javaslatot.** A népszövetségi unió lefegyverzési bizottsága baseli ülésén elfogadta *Berzeviczy* Albertnek, mint Magyarország delegátusának az általános lefegyverzésre vonatkozó javaslatát. A javaslat júniusban kerül döntés alá, a népszövetségi unió bécsi konferenciáján. Ezen a konferencián döntenek majd arról a francia javaslatról is, hogy nemzetközi fegyveres erő bocsáttassék a nemzetek szövetségének rendelkezésére.

— **Eljegyzés.** *Nyilas* József és *Csajkás* Rózsika Subotica, jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

— **Lenin állapota rosszabbodik.** *Rigából* jelentik, hogy *Lenin* állapota a Moszkvából érkezett hírek szerint egyre rosszabbodik. Betegsége olyan válságos, hogy még legközelebbi családtagjait sem engedik közelébe.

— **Szenta város eladja a polgármesteri lakot.** Szentáról jelentik: Szent város tanácsa még *dr. Petrovics* Brankó polgármesteri kinevezése alkalmával, polgármesteri lakás céljára házat vásárolt azzal, hogy a ház a város mindenkori polgármesterének lakása legyen. *Petrovics* Brankó dr. távozásával azonban a polgármesteri lakra a városnak nincsen szüksége, mert az ujonnan kinevezett polgármester, *dr. Knezsevics* Milos nem tart igényt a lakásra. Ezért a városi tanács elhatározta, hogy az értékes házat áruba bocsájtja. Eddig már több vevő jelentkezett és előreláthatólag fél millió koronával drágábban fog elkelti a ház, mint amennyiért a város annakidején vásárolta.

— **Hat láda cipő érkezett a zagrebi széllhámos címére.** A »Bácsme-gyei Napló« közölte, hogy néhány héttel ezelőtt a suboticei rendőrség elfogta *Richter* Ralf nevű széllhám-most, aki Zagrebbe és Ljubliánában börtényi igazgatónak adta ki magát és különböző csalásokat követett el. *Richter* a suboticei rendőrség Zagrebbe szállította, ahol megindították a vizsgálatot. A napokban újabb érdekes jelentés érkezett a suboticei rendőrséghez, amely szerint *Richter* Ralf címére hat láda cipő érkezett, amely bizonyára család folytán került a széllhámos lakására. A jelentés alapján a rendőrség megindította a nyomozást, a hat láda cipőt pedig lefoglalta.

— **A sentai kereskedő ifjak zászlószentelése.** Szentáról jelentik: A sentai kereskedő ifjak egyesülete május 20-án pünkösdkor nagy ünnepek keretében tartja zászlószentelőjét. Az egyesület zászlója hatszázezer magyar koronába került.

Április

Ilyenkor a hóboros április első derült naplaiban már a városok határában bujdoskázik a tavasz, az eldrvult táviródrótokon a minden esztendő boldog harlekinja, a tavaszi szél hár-tázik, bugnak és megbizseregnek mintha vér szagudana fekete, csapasz ereikben, a szürke asztalt, akár nyughatatlan keménybőrű állat háta megráncosodik, felgöbül és a házak oldalán mint ismeretlen, tura bucsus processzió kigyózik a naprajárók tarka menete. Az ablakok lustán hunyorgognak, csacsogás, hanghullámok, széknek, arcok, mondatszelepek futnak felém, akár valami nagy történet egy csipet kóstoló, Zug muzsikál és szé-dül az ucca, valahonét triss erdőszágot sodor a szél és a szemekben április tavasz-borának mámore csillog. Egy alázatos arcu, tévoa léptül, tépelt köntösű öreg topog át az uton, méztelen hóna alatt barna kenyérrrel. Bozontos feje úgy ül hajlott nyakán, mint kifeszített íjban a nyilvessző. Villamos szökik el mellette dühös bakugrásokkal, csöngője úgy süvű, mint eltévedt vadmadár sikoltozása idegen vizek felett, az üzletredőnyök rendetlen gépjegyevertüzként pattognak egymás után, a rikkanások vontatott hangon éneklük az újságcímeket két almadrus a sarkon összeverekedett, gurulnak, gomolyognak a rájuk csattanó napfényben, hét asszony teherbe öltözött kisdédéket apró kocsikban, libasorban kocsiháztat, valaki egy érzelmes románcot dudol és hirtelen, mint váratlan, hangzuhatag, megkondul, akár az indus templomok zengő gongja, egy harang.

Bim-bam, uszik a bókólok felett láthatatlan fátvolyként a harangbugás és beleszivódik a fülek alagútján át az agyakra. Dél van.

— **A rendőrség a parkirozás rongálói ellen.** Amint ismeretes, már tavaly megkezdtek Subotican az utcák parkirozását és *Karakasevics* Gábor rendőrfőkapitánynak az utcai por lekötésére irányuló terve már az első esztendőben elég szép eredménnyel járt. A parkirozás munkája az idei tavasszal tovább folyik. A rendőrség szigorúan fogja ellenőrizni, hogy senki ne rongálja a parkolókat és ne tiporja le a bokrokat és gyepeket. Aki ez ellen vét, azt a rendőrség szigorúan fogja büntetni.

— **Budapesti művésznők jugoszláviai turnéja.** Legközelebb két magyar művésznő rendez Jugoszláviaiban turnét. *Hegyi* Elza énekművésznő *Kaldor* Boriska klasszikus táncosnővel, aki most tartotta a Vigadóban második táncstijét. Mindkét művésznőről a budapesti lapok teljes elismeréssel írnak.

— **A pélmónostori baranyai menekültek annak közlésére kérik föl ben-nünket, hogy helyi szervezetük április 8-án, vasárnap délelőtt 9 órakor a Dörner-féle vendéglőben taggyűlést tart, amelyen minden tag megjelenése kötelező.**

Mit szól hozzá?

— **A postáskisasszonyok nagy zavarban lennének, ha bécsi mintára passzív rezisztenciát kellene kezdeniök. Hogyan tudnának még lassabban dolgozni?**

— **A Skoda-gyár Boszniában fegyver- és gépgyárat épít.** A *Neues Wiener Tagblatt* beogradi tudósítója jelenti, hogy a Skoda-gyár képviselői Boszniában olyan területet keresnek, ahol érc és szén van, mivel a vállalat Boszniában gyárat akar létesíteni fegyverek és gépek előállítására.

— **Ujból megismétlik a Mánás Miskát.** Mükedvelők még talán sohasem értek el olyan sikert, mint a Katholikus Legényegylet mükedvelő gárdája a „Mánás Miska“ előadásával. A nagyszerű operett már nyolcszor került színre táblás házak mellett és a közönség érdeklődése még mindig olyan nagy, hogy az operettet április 7-én és 8-án, szombaton és vasárnap este 8 órai kezdettel megismétlik. Jegyek korlátolt számban még kaphatók a *Reitter*-drogériában és *Wagner* Ferenc divat-áru üzletében.

— **Fehér Artur szavalókörtű a Vajdaságban.** A budapesti Víg-színház felülmulhatatlan együttesének keretében alapította meg művész hírnevét *Fehér Artur* — aki most kezd meg szavalókörtűt a Vajdaságban — de csak azóta nőtte ki magát a legismertebb és legnépszerűbb budapesti színészek egyikévé, amióta bucsut mondott a színpadnak és az előadóművész pódiumáról szól a közönséghez. A színész művészetének nem a könnyebbik felét választotta *Fehér Artur* magának, amióta minden tehetségét és ügyekezését annak szenteli, hogy költeményeket, nagyrészt klasszikus költeményeket, interpretáljon. Az előadóművészek nem állanak festék, maszk és díszletek rendelkezésére, azok a segédeszközök, amelyek a színész munkáját lényegesen megkönnyítik; minden fegyvere a pusztá szó, a hang, a beszéd. *Fehér Artur* megmutatta, hogy semmiféle segédeszközre sincs szüksége: finoman árnyékolta előadása önmagában elegendő, hogy a hallgató figyelmét teljesen lekösse és hogy a közönséget megnyerje magának. Szlovenszkoí körútjának és bécsi szereplésének sikerei után most a Vajdaságba jött *Fehér Artur*. Subotican, Sentán, Beeskereken, Somborban és Novisadon fog előadástéyleket rendezni. Az itt élő magyarság bizonyára nem vonja meg leikes támogatását a magyar kultúra lelkes apostolától.

— **Postarablás az országuton.** Beogradból jelentik: A volt montenegrói országutakon még mindig napirenden van a postakocsik kirablása. Legutóbb *Niksics* város közelében törték rá a rablók egy postakocsira és ezuttal a kísérő csendőreket is megölték. Április elsején *Basovics* Muja hírhedt bandája *Niksics* és *Savnik* között megtámadta a postakocsit. *Bogojevics* csendőrt megölték, *Gruisics* csendőrt pedig halálosan megsebesítették. Ezután a fegyvertelen utasokat és a postaszállítmányt kirablották és eltűntek a környező hegyekben. A rövidesen megindult vizsgálat teljesen eredménytelen maradt.

— Egy táborba tömörül a magyar emigráció című szerda reggeli számunkban megjelent cikkünkkel kapcsolatban annak megállapítását kéri tőlünk a Baranyai Menekülték Gazdasági Szervezetének beogradi központi vezetősége, hogy a vasárnapi közgyűlésen elfogadott határozat nem foglalt állást amellett, hogy szükség esetén a megegyezésnek esetleg útjában álló egyes emigrációs frakció-vezéreket félre kell állítani az utból.

— A vrsacai reitély. Hirt adtunk arról, hogy péntek hajnalán a Vrsac-paulisi országúton meggyilkolva találták Lazárevszki Jenő orosz menekültet, aki Paulis községben segédjegyző volt. A gyilkosság gyanúja alatt letartóztatták Dvigubszki Andriját, aki szintén mint orosz menekült került Vrsacra. Dvigubszki ellen sok gyanús körülmény szólt, sikerült azonban alibijét beigazolni, úgy, hogy a rendőrség szabad lábra is helyezte. A nyomozás egyelőre holtpontra jutott, s arra nézve sem tudott tájékozódást szerezni, hogy nem véletlenségből lőtte-e valaki agyon az orosz menekültet.

— Becker Bébyt körözik. A budapesti törvényszék vizsgálóbírája körözölevelet bocsátott ki Becker Béby, a különböző botrányairól közismert táncosnő ellen. Becker Béby ugyanis Szánthó Imre rajzolóművész pornografikus albumot készítettett magáról és az albumot forgalomba is hozatta. A rajzoló a bíróság elítélte és a modell ellen is megindult az eljárás. Becker Béby azonban úgy gondolkodott, hogy semmi értelme sincs annak, hogy mint modell utólag is üljön a képekhez, ezért áttette székhelyét Bécsbe, ahol az egyik belvárosi mulatóban lép föl. Minthogy a kibocsátott bírói idézésekre nem jelent meg, elrendelték körözését.

Elhalt szeretetteljes megemlékezése alkalmából (»hazkoro«) folyó évi április hó 8-án az izr. szentegylet gyászistentiszteletet rendez. Aki hozzátartozóinak nevét felemlíttetni óhajtja, ebből szándékát a szentegylet irodájában szíveskedjék bejelenteni.

A rendőrfőkapitányság közli, hogy folyó hó 8-án és 9-én (vasárnap és hétfőn) nem lesz vizum kiadás. Karakasevič rendőrfőkapitány.

Husvét mindkét napján délután a városi színházban játszották a Müpártolók Körének mintegy 70 tagú gyermekgárdája a Panci Mancsi mesejátékot. A kis gárda ügyessége már nem ismeretlen a nagyközönség előtt, de amit ezúttal produkáltak, az felülmúlta az eddigi előadást. Fehérvári Márta, a kis gárda nagytehetségű primadonnáját, valóságos ünnepelelték. Mellette kiténtek még Kovács Irénke és Irma, Blummenberg Magda, Gross Jolán, Ripp Kata, Balogh Ilonka, Czobor Iluska, Milodanovics Magda, Váhl Lillike, Rozenfeld Imre, Stark István, Balázs Piri Gyula, Ornstein Ede. — Mindkét este zsúfolt ház mellett került színe »Mária Bányia« kiténtő énekes népszimű. Az előadás gördülékenysége élvezetessé tette az egész estét. A közreműködők közül kiténtek Fietsch Ferenecé, Fehér Anna, Sebők János, Buljovcsics István, Doktor Margit, Virágh Béla és Radó M. Mind a négy előadás rendezése Pietsch Ferenecé fáradságtalan munkáját dicséri.

Fogorvosokat technikai munkával minden tekintetben a legjobban elégíti ki a »Dentac« zubnotechnikai laboratórium, Subotica, Kralj Aleksander-utca 5. Telefon 612.

Smirna-szőnyegek, becskeréki, kézzel csomózott smirna-szőnyegek egyedüri-sítója Krausz Ede, Novisad.

Dr. Andrejevics Andra fogászati specialista fogorvos és technikai műtermét egyévi berlini és bécsi tanulmány után megnyitotta és minden fogászati munkát a legmodernebb kivitelben teljesít. Fogászati laboratóriumában a technikai munkákat fogorvosok részére is Alesch ur, a bécsi fogászati egyetemi klinika volt főnöke végzi. Rendel. d. e. 9—12 és d. u. 2—5-ig Kralja Petra Park 7. számú házban az emeleten (volt Reichl-palota). Telefon 4—52.

I. M. Ovadia beogradi ügyvéd, telefon 1545. Interveniál minden ügyben a hatóságoknál. Levelez: szerbül, magyarul és németül.

— Bör- és nemibetegnek Somborban rendel. dr. Koralek lakásán (Weidinger-palota I. emelet) délelőtt 8—10 és délután 2—4 között. Salvársan-oltások vérbaajosoknak.

SPORT

Magyar csapat játszik vasárnap Zagrebben. Mint Zagrebből jelentik, a budapesti FTC csapata szombaton és vasárnap Zagrebben fog vendégszerepelni. Az első napon a Concordia lesz az ellenfele, a másik napon pedig a Hask, a bajnoksapat. Allítólag a főszövetség a mérkőzéseket már engedélyezte is, ami nekünk, suboticaiaknak méltán meglepetés, mert tudtukkal a főszövetség a bolkott kérdését még véglegesen el sem intézte. Legalább is ezzel az inlokálással tiltotta le a Vasasok suboticai szereplését. Vagy talán a főszövetség szerint, ami szabad Zagrebnek, az nem föltétlenül szabad Subotica-nak. Mindenesetre kíváncsiak vagyunk, hogy az FTC játszik-e vasárnap Zagrebben és hogy az esetleges következetlenséget a suboticai alszövetség miképpen fogja a főszövetségénel rendbehozni.

Wiesnecker győzött Zagrebben. A husvétii zagrebi birkózóversenyen a novisadiak közül indult Wiesnecker, az NTK kiváló atlétája is, aki a középsúlyban erős küzdelem után győzött. Krausz, a Juda Makkabi Birkózója a nehézsúlyban a második lett.

A bécsi Hakoah uszócsapata Novisadon. Mint Novisadról jelentik, a Juda Makkabi vezetősége tárgyalásokat kezdett a bécsi Hakoah vezetőségével, hogy augusztusra tervezett uszóversenyére küldje el uszógárdáját és vízpolócsapatát. Hír szerint a Hakoah vezetősége a novisadiak meghívását elfogadja.

A magyar válogatott csapat. Mint Budapestről jelentik, a szövetségi kapitány már megkezdte a válogatott csapat összeállítását. A válogatásnál egyelőre figyelme kívül hagyják azokat a játékosokat, akik eddig standart-válogatottak voltak, de a vasárnapi mérkőzéseken rossz formát mutattak. A szövetségi kapitány — hír szerint — nem állítja be a csapatba sem Molnárt, sem

Braunt, sem Opatát. Valószínű, hogy helyettük teljesen új csapatok kerülnek a válogatott csapatba, amelynek védelmében is nagy változások lesznek.

TÖZSDE

Novisadi terménytőzsde, április 4. Változatlan árak mellett a forgalom normális. Összesen 27 vagon áru kelt el. Fenger prompt 225 dinár, minőség garanciával 260 dinár, májusi félkasszával 262.50 dinár. Liszt 0-ás, 660—665 dinár, zab 290—300 dinár, bab szerémségi ier 470 dinár, búzában, korpában, árpában nem volt üzlet.

Beograd, április 4. Zárlat: Páris 6.60—6.62, London 467, Milánó 5.02, Genf 18.57, Newyork 99.75, Berlin 0.48, Prága 2.98—2.99, Bécs 0.1410, Bukarest 48.50—49, Budapest 2.36.

Zürich, április 4. Zárlat: Berlin 00.258 (0.0257), Holland 312.50 (212.50), Newyork 542.50 (540.30), London 25.33 (25.58), Páris 35.35 (35), Milánó 27.15 (26.65), Prága 16.10 (16.10), Budapest 0.12.50 (0.11.50), Beograd 5.30 (5.40), Varsó 0.0130 (0.0130), Bécs 000.77, Osztrák bélyegzett 000.76.

Budapesti értéktőzsde. A bankok és tőzsdébizományosok egymásközötti forgalmában szünetelt az üzlet. A pénz vilámmal olcsóbb, hét-nyolc százalék között kínálják. Üzletkötés nem volt. Legfeljebb csak névleges kurzusok fordultak elő, melyek a tegnapi záróárfolyamokkal azonosak.

Arutőzsde. A gabonapiacra a tőzsdei első részében igen kis forgalom volt úgy kenyérmagvakban, mint termény-cikkekben. A malomkoncentráció egyelőre nem vásárolt búzát. Dunántul és pestmegyei buza prompt szállításra névlegesen 18.000—18.250 korona.

Árverési hirdetés.

Ada község 4 darab kihízott tenyész-bikája folyó évi április hó 10-én délelőtt 9 órakor Ada község-házánál árverés útján el fog adatni.

Előjáróság.

Három-négy waggon
cement és mozaik lapot
megvételre keresünk.
TÓTH R. T. TOPOLA

Építési vállalkozók figyelmébe!
Fűrészelt gerendák

Fűrészelt gerendák 5×6, 6×6, 6×7, 7×8, 7×9, 8×9 vastagságban 15 méter hosszú, topolai raktárunkban kaphatók.

TOTH R. T. FATELEP TOPOLA (Bácska)

Telefon 20.

2478

Használt

üzemképes 7 és 9 kg.-os

sin, faszállító kocsik és mozdony
600 és 760 m/m nyomtávú, valamint
új keskenyvágányu vasutanyag
mint: váltó, fordítókörong, kerékpár, csapágy
sfb., téglagyárak, bányák, erdei-, mezővasutak,
építési vállalatok és iparvállalatok számára azonnal
és jutányos áron

„FERROSTAAL“ D. D. cégnél ZAGREB
Wilsonov trg. 7. Telefon 21-48 és 22-65 kapható.

— Bővebb felvilágosítást suboticai képviselőnk:
Perényi Andor mérnök, lakik Bene Sudarevičeva
14. — az adóhivatal mellett — ad. 2432

GROZIT BŐR fedéllemez
ERŐS!
TARTÓS!
VIHART-
ÁLLÓ!

MAKUSIK ASZFALT
KOMPONENSZÁRMAK
SZÁGTALAN
BŐRFEDÉLLEMEZ
ERŐS
TARTÓS
VIHARTÁLLÓ

CSAK EZEK CÍMREVEL
ELLÁTOTT JELEMLÉST FOGADJON EL!
GYÁRTÁJÁ-DELGRÁDI
ASZFALT ÉS KATRÁNY VÉLYTÉRHEK NYÁRA

Csak az a valódi Grozit bőrlémez, melynek tekerései ezen címkével vannak ellátva! — Utaztatni ne fogadjon el! — Gyártja: Beogradi Asphalt és Kátrány Vegytermékek Gyára Beograd Vuka Karadžića 6. Telefon 27-20. — Gyártmányaink: Asphalt és kátrányfedéllemez, asphalt ment, karbolitment, kőszénkátrányzsurok, fedél-lak, bitumen — asphalt mastix stb., stb.

SAPKÁK

tűzőltők, vasutasok, postások és tiszták részére, valamint borsapok kaphatók

Kramer Antal és Társa
egyenruházati intézetében
Subotica

Tűzőltőtűstülleteknek és kereskedőknek engedélyment. — Sapkák konfekcionálásánál olcsón vállaljuk.

GÁZ-TAKARÉKTŰZHÉLY
(nem rezsó)

komplette berendezéssel, főzés, sütésre alkalmas (leveshus fél óra alatt megfőli) jutányosan eladó. Cím „Schmolka“ hirdetésében, Novisad, Futoški put 2 szám. 2476

Első Sombori Kocsigyár

Készít:

mindenféle új hintókat, vadász- és hajtókocsikat a legjutányosabb árban

Vállal:

mindenféle hintó-javítást, legjobb munka, mérsékelt árak mellett.

Saját kárpitos műhely

készít és javít matracokat, sajslongokat és bőrgarnitúrákat.

Kubikos talicskák

téglagyári és egyéb tragacsok, vasalt és vasalatlan állapotban.

Kész hintók állandóan raktáron.

Elvünk: elsőrendű munka, mérsékelt árak!

Telefon: 19.

1923

Értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy néhai férjem

Benke Dániel

szobafestő és mázózó üzemét saját nevem alatt tovább folytatom és annak vezetését Farkas János szobafestő és mázózó mester látja el.

Sikerült a legújabb és legmodernebb mintákat beszerezni és így módomban van a n. é. közönség legkényesebb igényeinek is megfelelni. Becses pártfogását kérve

özv. Benke Dánielné

szobafestő és mázózó

V. kör, Miška Prčić ul. 6.

2095

Arcbőr ápolására

a legjobb szer, szepeő és kiütés ellen állandóan tiszta, szép és fiatal arcbőrt biztosít

„JOLLY“ SZAPPAN

Nagyban és kicsinyben eladja

Petar Petrovič i Belovič

Beograd

Hirdetmény.

Közhirre teszem, hogy egy ügyfelemnek a sombori határban (Sombor és Nemesmilitics között) lévő (volt Konyovics féle) 16 hold területű ingatlanát, amelyből 7 hold szántó és 9 hold kaszáló, f. hó 9-én délelőtt 10 órakor, a nemesmiliticsi községhez nyilvános árverésen haszonbérbe adom, esetleg örök áron eladom.

Közelebbi felvilágosítás irodámban nyerhető.

Dr. Kellert Benő ügyvéd
Subotica Cara Dusana u. 6.

2422

VALÓDI SULTÁN
pörkölt kávé

egyedüli beszerzési forrása 1924

Steinfeld Ödön
fűszernagykereskedő
Sombor
Telefon 281 szám.

Kapható 1/8 és 1/4 kgr-os dobozokban.

DIAMALT
Pékek figyelem! „DIAMALT” a Hauser & Szonotka gyárból Wien-Stadtban, békebeli minőségben, kapható kizárólag a vezérképviselőtől Jugoszlavia számára

Eduard Dužanec, Zagreb
Lerakat Strossmajerova ul. 10. Övaskodjunk poralaku vagy folyékony utántöltőktől.

Műlábak, műkezek,
egyenestartó fűzőkészítő és javító műhelye

Schönbrunn Subotica,
Pašičeva 5. Telefon 275.

Gazdasági paraszt **kenderzsákok**
nagy mennyiségben

Rein Izsónál
Sombor. 2321

Zsák
Ponyva
Zsineg
Rein Izsó Sombor
Telefon 133. 2004

Rövidáru nagykereskedés részére 2000 csakis komoly, megbízható, e szakmában perfect Bácska, Bánáiban jól bevezetett UTAZÓ, helyben jól bevezetett eladó helyi ügyünk megbízható bolti szolgál, valamint kifutó fiuk felvételnek. Jó kezes szükségeltetik, mert az állás incassóval van összekötve: Cim: KURIR hirdető iroda Subotica — Telefon: 5-14.

Oxigen
Műtrágya,
Kékkő 98/99 %-os Gépolajok

Tavotta-zsír
Nyersolaj
Padlóolaj

L-a kokszt
L-a faszén
Kőszén

Kocsikenőcs
sárga és fekete 1778

Benzin
Petróleum

Hoffmann-féle
Rizskeménylítő
Parafin gyertya
Kátrány fedőlemez

L-a kovácsszén
legelőnyösebb napi áron beszerezhető:

Gombos Imre, Sombor
Sv. Roka u. 21.
Telefon 186.
Állandó nagy raktár!
Kerjen áraiánlatot.

Dunai homokot
szállít vagonkételekben

Ádám Antal
Bogojevo. 2283

A házvezetés minden ágában jártas intelligens özvegyasszony házvezetői állást keres, esetleg pusztára is. Ajánlatok „Házvezető” jelgo alatt — „REKLAN” hirdetőiroda Novisad, Jevrejszka u. 11. továbbit. — 2475

Raktárról szállíthatók:
Spirálmentes körforgó- és magasnyomású turbószivattyúk.
Gőzszivattyúk.
Kutszivattyúk minden kivitelben.
Légszivattyúk.
Compressorok.
Tűzifecskendők, kézi- és motorikus meghajtásra.
Fertőtlenítő és köztisztasági eszközök.
Armaturák, gőz, víz és gáz részére. stb., stb.

Ajánlatokkal és nyomtatványokkal készséggel szolgálunk

TEUDLOFF — DITTRICH
Budapesti Armatura-, Szivattyú és Gőpgyár Részvénytársaság
Budapest-Kispest, Üllői-ut 220-222.

VEZÉRKÉPVISELETEK:
„ORBIS” Műszaki r. t., Budapest Teréz körút 29
„ORBIS” Műszaki r. t., Szeged Kölcsei utca 12.
„ORBIS” Industrielle Waren-Mustermesse Zagreb, Paromlinska c. 1.

PERMETEZŐ
gummi alkatrészek
4 ÁGU
la német garantiás acél villák
PLANET és KUMULUS
kapáló ekék
FURÓGÉPEK
(P10, W1 és oszlopos)

EBERHARDT ulmi EKÉK
Wolfner gépszijak
és az összes kézi szerszámok legelőnyösebbek:

ZENTAI SOMA
mezőgazdasági gép- és szerszámnagykereskedő **SENTA.**

Ügyes **építési rajzoló**
azonnal felvesz
ÉPÍTÉSI VÁLLALAT, BEOGRAD
Dobrinjszka 12. Manzard.

Kocsifényező
azonnal beléphetnek
PRVA SRPSKA FABRIKA KOLA
Stevana Bakše, Beograd
Ratarska ul. 97.

Kerti székek
ebédlői székek, karosszékek, fotelok, kanapék faüléssel és behúzáshoz a legelőnyösebb áron kaphatók

ZÁNIN ANDRÁS
székkészítő
Subotica, Bajski-put 13.

Uj vendéglő megnyitás!
Értesítjük a n. é. közönséget, hogy a volt Landovics ugynevezett „Bácska” vendéglőt átvettük és azt e hó 24-én teljesen ujonnan berendezve, a legkényesebb izlésnek megfelelően megnyitottuk.

A legfőbb törekvésünk oda irányul, hogy ugy a legjobb ételek és italok, ugyszintén pontos kiszolgálásban részesüljön a n. é. közönség.

Abonenseknek külön nagy árengedmény!

Minden este tambura zenekar.
A nagyérdemű közönség szives pártfogását kéri
Stipan Palotás és Társa
vendéglősök. 1918

10 waggon egészséges vörös rohan válogatott **étkezési burgonya** eladó.

Wattay Uradalom: Vasutállomás: Pleternica.
Posta, távirtda: Kutjevo, Pozsega megye.

MIRKO STEINER i SINOVI
fanagykereskedők
NOVISAD, Zeljeznicka ulica 19.

Ajánlanak: Erdélyi fichtát, faragott épületfát, zárleccet, léccet, gőzölt bükkfát, zsindelet

TÜZIFÁT
vagonkételekben mérsékelt napiáron. Telefon 360

MOTORHAJÓ KÖZLEKEDIK
mindennap
Staribečej és Turskibečej
között. Bácska és Bánát vonatjaihoz legjobb összeköttetés.

Indul Staribečejről: 6, 10 és 15 órakor.
Indul Turskibečejről: 7, 11 és 16 órakor.

Tűzmentes **pénzszekrényeket** és **okmányszekrényeket**
ujonnan készít és régiéket javít
Kirschner Mihály Sombor
Sveta Roka u. 8.
Állandó nagy raktár! 176

LEVELEZÉS

Gépészlakatos jól bevezetett műhelyvel s ezen kívül földbirtokkal is rendelkezik, 28 éves, házasság céljából 20—28 éves, vagyos ismerkedni. Leveleket a kiadóba kér »Gépészlakatos« jellegre. 2410

FOGLALKOZÁS

Danica industria u Subotici felvez 20 gyakorlati cipész alja-munkást, Albina-utca 1. 2456

Azonnali belépésre kerestetik ügyes bőrkereskedősegéd ki a szerb, magyar és német nyelvet tökéletesen bírja. Reitter és Kern bőrkereskedés, V.-Kikinda.

Fehérneművarrást és javítást vállalok, házhoz is megyek. Özv. Bujicné Nagy Ferenccel, I. udvar 9. számú ajtó, I. emelet. Ugyanott három ágy kiadó. 2468

Keresünk bánáti nagyobb gazdaságba hosszabb gyakorlattal rendelkező segédtisztot. — Gazdasági számvitelbeni jártasság megkívánatik. Ajánlatok bizonyítványmásolatokkal Uradalom Božar, Bánát, címre küldendők. 2131

Utlevél-vizumokat és azok iránti kérvények megírását a legmegbízhatóbban elintézi Malusev-iroda, Subotica. 2473

28 éves, fűszerszakmában bevezetett utazó azonnali belépésre állást keres, esetleg más szakmában is. Ajánlatokat »Megbízható« jellege alatt a kiadóhivatal továbbítja. 2472

Nevelőnői állást keres németül és magyarul tudó nő. Cím a kiadóban. 2465

Gazdasszonyi állást keresek magányos urhoz, vidékre is. Cím a kiadóban.

VÉTEL-ELADÁS**ZÁLOGINTÉZET**

Ékszerre kölcsönt ad. Adás-vétel. Raglánoknak gyapjuszövet olcsón eladó. I. Bogovičeva (Kinizsi) utca 12.

Zongora rövid keresztüros fekete és egy kis fekete kezdőknek olcsón eladó. Paja Kujundžićeva ul 4. em. 3. 2404

Eladó megélhetést biztosító üzlet 350,000 koronáért, szerb vagy bunyevác vevő előnyben. Bővebbet a kiadóhivatal. 2470

Nógrádi Illésnek martonosi ökörijárás szélén. Nagyhalom mellett, hétléc földje, jókarban levő épületekkel együtt és kövezett udvarral szabadkézben örökáron eladó.

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy szó 1 dinár, vastagbetűs és címszó kétszeresen számít. Legkisebb apróhirdetés ára 10 din. Allátkeresők az apróhirdetési díj felét fizetik. Előfizetési díj havonként 45 din., negyedévre 135 din. Kérdezőkódokhoz válaszbélyeg melléklendő.

Teherautó üzemképes állapotban, új gummi-abroncsokkal, olcsón eladó. Megtekinthető Subotica, Praška-utca 3. 2462

Jutányosan eladó bor- és pálinka-üzlet a főtéren más vállalkozás miatt. Érdéklődni: Tolstojeva-u. 19. 2436

Benzinmotor 40 HP üzemképes jutányosan eladó. — Tudakozódni Brummer Antal Subotica. 1845

Sörfőzőgépeket, használtakat, legmagasabb árban veszünk, Goldner Testvérek Subotica, Jugovičeva-utca 20 Telefon 1344.

Trafik-üzlet könyv- és papírkereskedéssel egybekötve Suboticán eladó és azonnal átvehető. Malusev-iroda. 2473

Helyszüke miatt sürgősen eladók: hálószoba, ebédlő, íróasztalok, könyvszekrény, lexikonok, virágállványok, pálmák, edények, szentképek, egyes butorok, gazdasági felszerelések, ajtók, ablakok stb. Cím a kiadóban. 2306

Farkaskutyák eladók, kölykek előjegyezhetőek dr. Vojnich, Bačka-Topolja. 675

Törmelék nickelt, rezet, alumíniumot és rétegiémet legmagasabb áron vesz Martinovics D. D., Kula.

Gőzmalom, hatjáratu, jutányosan eladó, Bővebbet Batta Péter ügyvédnél, Stara-Kanjiža. 2457

Minden szakmába vágó üzletberendezés eladó. — Cím: Save Tekelije ul. 4. 2463

Egy-két kisebb íróasztal megvételre kerestetik. Cím a kiadóban.

Eladó ház, melyben van egy négyszobás, egy kétszobás és három háromszobás lakás. Minden lakáshoz fürdőszoba, villany- és vízvezeték bevezetve; továbbá négy egy-szobás és egy kétszobás lakás az udvarban 500 négyszögöl terület nagyságú. A ház 4 hónapon belül teljesen üresen átvehető. Csakis komoly bevételre tárgyalok. Ügynökök kizárva. Kedvező feltételek. Cím a kiadóban. 2459

Eladó egy kis üzleti kocsis és egy kocsis alja Lajčo Czernyaković vasúti hódénál. 2457

KÜLÖNFÉLE

HULLADÉKÉRT PÉNZT. Legmagasabb napi árban veszünk vörös, sárgaréz, ólom, horganyt, öntött vas-hulladékot Megyanszky és Társa vaskereskedők Subotica (a városház átellenében). Telefon 360. 6028 2135

Horváth József névre szóló igazolvány elveszett. Kérem a megtalálót, adja le a kiadóban. 2440

Ha bársonysíma, üde arc-bőrt akar, használjon Li-liom-crémot, szappant és pudert. — Kapható Illés gyógytárban, főpostával szemben. 59

Fierst cukrászda Subotica, IV. Harambašićeva-u. 22. Szakmába vágó megrendeléseket pontosan házhoz szállít. Olcsó selyem és papír husvétli tojások kaphatók. 2304

Foto-cikkek: u. m. Agfa, Hauf, stb. lemezek, valamint Mimosa-papír, vegyszerek, stb. 20% engedmény minden gyári árjegyzékből. Deuts. optikusnál Subotica, Aleksandrova-ul. 7. 2163

Gőzkazán, fekvő Alfa-Reparator gyártmány, két gőzturbinás tejfőzőgép kijavított állapotban, beszerezhető. Goldner Testvérek Subotica, Jugovičeva-utca 20. Telefon 134.

Csinosan butorozott szoba a beltérhez közel kiadó. Cím a kiadóban.

Gyermektelen házaspár lakást keres. Lelépést fizet vagy butort is átvesz. Közvetítők díjaztatnak. — Cím a kiadóban. 2474

Fűmag, Here

és fajliszta

takarmányrépamag

virág- és konyhakerti magvakat

Balog Lina

cégnél vásárolja legjobban

FÖLDIEPER

és mindenféle évelő virágfűvek, rózsa-fák kaphatók.

Minden asszony, minden férfi ezt a márkát dicséri

Depot:

Prva Jugoslov. Kemična Fabrika Novisad.

EKSZEREK és ÓRÁK

a legolcsóbbak

ADÁM IMRE

ékszerésznél, Rudica-utca Sugár-ház 1740

TÖRT ARANYÉRT mindeneknél többet fizetnek!

TELEFON 131.

SOMBOR LÁTVÁNYOSSÁGA!**KONYOVITS SAVA****DIVAT- és TEXTILÁRU ÜZLET SOMBOR** Kr. Aleksandra (Fő) utca 6.**Megérkeztek a tavaszi újdonságok:**

Női és férfi ruhaszövetek. A legfinomabb angol, francia és cseh kosztüm szövetek. — Francia selymek, crep-de-sin, charmős, crep-giorgette, crep-marokkin, crep-super, muslin-de-sin, taft-papilone, feile és paplanselymek. — Bársonyok.

Batiszt és grenadin. — Etamin és zefir stb. stb.

Menyasszonyi kelengyék. Fehérnemű vásznak. A legkülönbözőbb és legizléseesebb minták. Fügönyök, szőnyegek, ágy- és divántakarók stb. — A legmérsékeltebb árak! A legnagyobb választék!

Legfinomabb lenvásznak!

Legfinomabb lenvásznak!